

Sygn. akt XI GC 659/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 3 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Wójcik-Wojnowska

Protokolant: Karolina Mateja

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2016 r. w Szczecinie na rozprawie

sprawy z powództwa A. Ś.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 3617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt XI GC 659/16

Sprawa rozpoznawana w postępowaniu zwykłym

UZASADNIENIE

Dnia 27 października 2015 roku powód A. Ś. wniósł przeciwko pozwanej (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. pozew o zapłatę kwoty 53 795,98 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 10 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty, a także złożył wniosek o zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że zawarł z pozwaną umowę sprzedaży 600 ton pszenicy za cenę 720 złotych netto za tonę (w zależności od klasy pszenicy). Zgodnie z umową powód był zobowiązany do wydania towaru do dnia 30 sierpnia 2014 roku, a dostawy miały się odbywać po uprzedniej awizacji lub na żądanie pozwanej. W przypadku nierealizowania kontraktu w całości z winy kupującego, sprzedający ma prawo od odszkodowania w wysokości 15% wartości nieodebranego towaru (kara umowna). Zdaniem strony powodowej pozwana nie wywiązała się z obowiązku odebrania zamówionego towaru do dnia 30 sierpnia 2014 roku, co uzasadniało naliczenie kary umownej. Zdaniem powoda pozwana zalegała z płatnościami za trzy faktury ((...) i (...)) – z tej przyczyny powód wstrzymał się z wydaniem towaru. Pozwana uiściła zaległe należności, powód poinformował o możliwości odbioru towaru, jednak pozwana tylko częściowo odebrała towar (to jest w ilości 101,89 ton). W związku z tym, że powód nie mógł przechowywać towaru, odstąpił od umowy. Kwota dochodzona pozvem stanowi karę umowną.

Dnia 12 stycznia 2016 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W przepisany terminie pozwana złożyła sprzeciw, w którym wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych. Pozwana zakwestionowała powództwo tak co do zasady, jak i wysokości. W uzasadnieniu wskazała, że w sprawie nie zaistniały przesłanki uprawniające powoda do odstąpienia od umowy,

a w konsekwencji naliczenia kary umownej. Pozwana zaprzeczyła, że miała jakąkolwiek przeterminowaną płatność. W konsekwencji nie istniały podstawy do wstrzymania się przez powoda z wydawaniem towaru. Nadto pszenica zaoferowana przez powoda była wadliwa, gdyż nie odpowiadała uzgodnionym przez strony parametrom. Pomimo kilkukrotnie podejmowanych prób odbioru zboża wolnego od wad strona powodowa odmawiała jego wydania. Zdaniem pozwanej, oświadczenie powoda o odstąpieniu od umowy nie wywołało żadnych skutków prawnych. Nadto pozwana podkreśliła, że strony negocjowały rozwiązanie umowy za porozumieniem stron, a zachowanie strony powodowej polegające na wprowadzeniu jej w błąd co do chęci rozwiązania przedmiotowej umowy w taki sposób pozostaje w sprzeczności z zasadami uczciwości kupieckiej.

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 maja 2014 roku powód (sprzedający) A. Ś. zawarł z pozwaną (kupujący) (...) Gospodarstwa Rolnego spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. umowę nr (...). Przedmiotem umowy była sprzedaż 600 ton pszenicy konsumpcyjnej za cenę 720 złotych za tonę (pszenica A), 710 złotych za tonę (pszenica B), 690 złotych za tonę (pszenica paszowa). Towar miał pochodzić z magazynu (...). Sprzedający zobowiązał się do dostarczenia towaru do dnia 30 sierpnia 2014 roku na zasadach określonych w Ogólnych Warunkach Sprzedaży (...) Centrali (...). Płatność za dostarczony towar miała nastąpić nie później niż 14 dni po dostarczeniu oryginału faktury VAT przez sprzedającego lub wystawieniu faktury VAT RR przez kupującego (§1 i 2 umowy). Sprzedający wyraził zgodę na automatyczne przekwalifikowanie dostarczonego towaru z konsumpcyjnego na paszowy, a następnie energetyczny, jeżeli jego analiza w miejscu dostawy tak określi jego jakość (§3 umowy). Nie odbierało to jednak sprzedającemu prawa do złożenia reklamacji. Sprzedawca zobowiązał się dostarczyć towar jakości handlowej, o typowym zapachu i kolorze, wolny od żywych szkodników na każdym etapie rozwoju, bez śladu odchodów zwierzęcych, bez przytulii i grzybów. W ust 4 § 3 wskazano, że w przypadku wyrażenia zgody przez kupującego na suszenie towaru, usuwanie szkodników, oczyszczanie i transport towaru, obowiązek pokrycia powstałych kosztów spoczywa na sprzedającym.

Wszelkie zmiany umowy wymagały zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności. W przypadku niewykonania kontraktu z winy sprzedającego w całości, sprzedający był zobowiązany do zapłaty kupującemu kary umownej w wysokości 15% wartości niezrealizowanego kontraktu. W przypadku niezrealizowania kontraktu w całości z winy kupującego, sprzedający miał prawo do odszkodowania w wysokości 15% wartości nieodebranego towaru (§4 umowy).

Do umowy zastosowanie miały Ogólne Warunki Skupu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, ważne od dnia 1 stycznia 2014 roku. Określono w nich między innymi wilgotność pszenicy A, B, E (max 14,5%) oraz paszowej (max 15%).

Dowód:

-Umowa z dnia 29 maja 2014 roku, k. 9, 45-46;

-Ogólne Warunki Skupu (...), k. 47-49.

Powód jest współnikiem (...) -Park spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. i ściśle współpracuje z J. R. (1), który również jest (...) spółki (...). J. R. (1) i (...) P. również zawarły z pozwaną umowę o dostawę zbóż. Po kilku odbiorach rzepaku od J. R. (1) wstrzymał on dalsze odbiory, oczekując na zapłatę za odebrany już towar. Z tego powodu pozwana nie awizowała odbiorów od powoda przed 30.08.2014 r. Strony praktykowały awizacje telefoniczne i mailowe.

Dowód:

-zeznania J. W. (1), k. 121-123;

-zeznania K. S., k. 137-138.

(...) -Park spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. pozwanej 29,28 ton rzepaku. Z tego tytułu, dnia 21 sierpnia 2014 roku (...) -Park spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. wystawiła pozwanej fakturę VAT nr (...) na kwotę 43 041,60 złotych brutto, zakreślając termin płatności na dzień 4 września 2014 roku. Faktura wpłynęła do pozwanej w dniu 8 września 2014 roku. Dnia 16 września 2014 roku pozwana wpłaciła (...) Park spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwotę 20 tysięcy złotych, a w dniu 19 września 2014 roku kwotę 23 041,60 złotych.

Dowód:

- faktura VAT, k. 99;
- potwierdzenia przelewu, k. 100-101;
- zapisy na koncie i zestawienie faktur k. 115-118
- zeznania A. C., k. 119v. -120.
- zeznania J. W. (1), k. 121-123;

Pozwana w II połowie 2014 r. nie miała problemów finansowych, posiadała na koncie środki pieniężne. Księgowa pozwanej nie przekazywała informacji o problemach finansowych pozwanej jej kontrahentom.

Dowód:

- zapisy na koncie i zestawienie faktur k. 115-118
- zeznania A. C., k. 119v. -120.

Pismem z dnia 12 września 2014 roku powód wezwał pozwaną do wykonania powyższej umowy i wyznaczył pięciodniowy termin do odbioru pszenicy, liczony od dnia doręczenia wezwania, to jest od dnia 15 września 2014 roku, z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie terminu sprzedający będzie uprawniony do odstąpienia od umowy. Pozwana otrzymała pismo 15.09.2014 r.

Dowód:

- wezwanie wraz z potwierdzeniem odbioru, k. 11

Dnia 19 września 2014 roku J. W. (1) zlecił odbiór pszenicy z magazynu (...) (umowa (...) – GR A. Ś.; umowa (...) – GR J. R. (1); umowa (...) – J. R. (1)). W wiadomości elektronicznej z dnia 19 września 2014 roku U. J. poinformowała J. W. (1), że wysłała dwa auta na załadunek towaru, jednak ze względu na brak płatności, odmówiono załadunku.

Dowód:

- wydruk wiadomości elektronicznych, k. 52;
- zeznania J. W. (1), k. 121-123;
- zeznania K. S., k. 137-138.

Pismem z dnia 19 września 2014 roku powód poinformował pozwaną, że wstrzymuje się z wydaniem pszenicy do czasu dokonania zapłaty za uprzednio dostarczony towar (faktury VAT (...)) i ustanowienia przez nią zabezpieczenia zapłaty za następne partie. W piśmie wskazano na uzyskane od samej pozwanej oraz innych kontrahentów informacje o rzekomej złej sytuacji finansowej pozwanej.

Pismem z dnia 22 września 2014 roku pozwana poinformowała powoda, że powyższe oświadczenie jest pozbawione podstaw faktycznych i prawnych. Pozwana wskazała, że faktury zostały w całości uregulowane, a dostawcy nie mają

podstaw do wstrzymywania się z wydaniem towaru. W piśmie wezwano m. in. powoda do realizacji umowy i wydania towaru najpóźniej do 26.09.2014 r., pod rygorem odstąpienia od umowy.

Dowód:

- pismo z dnia 19 września 2014 roku, k. 12;
- pisma z dnia 22 września 2014 roku, k. 67-68;
- zeznania J. W. (1), k. 121-123;
- zeznania K. S., k. 137-138.

Pismem z dnia 30 września 2014 roku powód poinformował pozwaną, że w związku z dokonaną zapłatą za faktury (...) wyraża zgodę na odbiór przez kupującego zamówionego towaru. Powód poinformował pozwaną, że wstrzymanie się ze spełnieniem świadczenia miało związek z uzyskaniem informacji o jej złej kondycji finansowej. W piśmie wskazano na uzgodnienia dokonane z p. J. W. (1) o możliwości wystawiania faktur częściowych za każdą odebraną partię towaru i zwrócono się o pisemne potwierdzenie uzgodnień.

Dowód:

- pismo z dnia 30 września 2014 roku, k. 69;
- zeznania J. W. (1), k. 121-123;
- zeznania K. S., k. 137-138.

Pismem z dnia 12 października 2014 roku powód wyznaczył pozwanej dodatkowy termin do odbioru pierwszej partii towaru w ilości po 200 ton z każdej umowy (łącznie 600 ton) w terminie od dnia 15-22 października 2014 roku. Mailem z 15.10.2014 r. zawiadomiono powoda i J. R. (1), że od 16.10.2014 r. zostaną rozpoczęte odbiory pszenicy.

Dowód:

- wezwanie do odbioru towaru, k. 16 z potwierdzenie odbioru k. 17
- mail k. 133

Pozwana wysłała samochody po odbiór pszenicy w dniu 16 i 17.10.2014 r.

Od powoda odebrano pszenicę, która po analizie laboratoryjnej okazała się nie spełniać wymogów pszenicy konsumpcyjnej. Natomiast J. R. (1) i firma (...) odmówili wydania zboża. Kierowcy pozwanej T. R. i M. K. sporządzili co do tego faktu notatki.

Dowód:

- notatki k. 50, 51
- wydruk wiadomości elektronicznej, k. 53;
- zeznania M. K., k. 120-120v;
- zeznania T. R., k. 120v.- 121;
- zeznania J. W. (1), k. 121-123;
- zeznania J. W. (1), k. 121-123;

-zeznania K. S., k. 137-138.

Poza powyższymi transportami pozwana jeszcze raz odebrała od powoda zboże. Po dostarczeniu jej do pozwanej okazało się, że w zbożu jest żywy szkodnik, wobec czego zboże odwieziono do powoda.

Dowód:

-zeznania M. K., k. 120-120v;

-zeznania T. R., k. 120v.- 121;

-zeznania J. W. (1), k. 121-123;

W dniu 23 października 2014 roku o godzinie 9:50 T. R. czekał na załadunek pszenicy w miejscowości K.- realizacja umowy (...). Właściciel gospodarstwa poinformował, że nie wyda towaru. Tego samego dnia o godzinie 10:45 czekał na załadunek pszenicy w gospodarstwie rolnym (...), towar nie został wydany.

Dowód:

- notatka z 23 października 2014 roku, k. 54;

-zeznania J. W. (1), k. 121-123.

-zeznania T. R., k. 120v.- 121;

Strony prowadziły rozmowy dotyczące polubownego zakończenia sporu. W rozmowach uczestniczył także J. R. (1). Powód i pozwana ustaliły, że rozwiążą umowę za porozumieniem, bez wskazywania winy po którejkolwiek ze stron. W tym celu, w dniu 24 października 2014 roku pozwana przesłała powodowi projekt porozumienia w przedmiocie rozwiązania umów handlowych. W wiadomości elektronicznej z dnia 7 listopada powód oświadczył, że nie wyraża zgody na zaproponowane porozumienie i zamierza odstąpić od umowy.

Dowód:

-wydruki wiadomości elektronicznych wraz z projektem porozumienia, k. 70-73;

-zeznania J. W. (1), k. 121-122;

-zeznania K. S., k. 137-138.

Dnia 5 listopada 2014 roku powód wystawił pozwanej fakturę VAT na kwotę 73 819,31 złotych brutto tytułem sprzedaży pszenicy paszowej (101,89 ton; cena 690 złotych za tonę), zakreślając termin płatności na dzień 19 listopada 2014 roku.

Dowód:

-faktura VAT, k. 75.

Pismem z dnia 7 listopada 2014 roku pozwana wezwała powoda do dostarczenia w wyznaczonym terminie 125 ton pszenicy w stanie wolnym od wad, pod rygorem złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy. Ze względu na to, że powód nie dostarczył pszenicy w stanie wolnym od wad, w dniu 13 listopada 2014 roku, pozwana odstąpiła od przedmiotowej umowy.

Dowód:

-wezwanie z dnia 7 listopada 2014 roku, k. 55;

-oświadczenie o odstąpieniu, k. 59.

Tego samego dnia od umowy odstąpił powód, wskazując na wyłączną winę pozwanej (nieodebranie towaru w wyznaczonym terminie). Pismem z dnia 14 listopada 2014 roku pozwana poinformowała powoda, że jego oświadczenie o odstąpieniu od umowy (otrzymane w dniu 12 listopada 2014 roku) jest pozbawione podstaw prawnych, a tym samym bezskuteczne.

Dowód:

-oświadczenie o odstąpieniu od umowy, k. 74;

-pismo z dnia 14 listopada 2014 roku, k. 62.

Dnia 8 stycznia 2015 roku powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 53 795,98 złotych tytułem kary umownej za niewykonanie rzeczowej umowy. Tego samego dnia pozwana wezwała powoda do zapłaty powyższej sumy, także tytułem kary umownej. Pismem z dnia 12 stycznia 2015 roku pozwana poinformowała, że wezwanie do zapłaty pozbawione jest podstaw faktycznych i prawnych.

Dowód:

-wezwanie do zapłaty z dnia 8 stycznia 2015 roku, k. 15 i 63.

-pismo z dnia 12 stycznia 2015 roku, k. 65

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie jest uzasadnione.

Powód dochodzi kary umownej za niewykonanie przez pozwaną umowy w całości.

Zgodnie z art. 483 § 1 k.c. można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna), przy czym w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły (art. 484 § 1 k.c.) Na tle tych uregulowań ugruntowany jest pogląd, że żądanie kary umownej nie jest uzależnione od wykazania szkody.

Umowa stron zawiera postanowienie, że w przypadku niezrealizowania kontraktu w całości z winy kupującego, sprzedający ma prawo do odszkodowania w wysokości 15% wartości nieodebranego towaru (§4 umowy). Nie jest zatem trafny podniesiony na rozprawie przez pozwaną zarzut, że umowa zastrzegła kary umowne wyłącznie na rzecz kupującego (pозwanej).

Zarówno w piśmiennictwie, jak i judykaturze przyjmuje się, że zakres odpowiedzialności z tytułu kary umownej pokrywa się w pełni z zakresem ogólnej odpowiedzialności dłużnika za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 471 k.c.). Argumentuje się przy tym, że wynika to zarówno z celu kary umownej, jak i umiejscowieniu przepisów normujących karę umowną.

Odpowiedzialność kontraktowa może mieć charakter obiektywny, to jest opierać się jedynie na fakcie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, ale też może być ukształtowana w ten sposób, że warunkiem jej powstania jest wystąpienie po stronie dłużnika okoliczności subiektywnej - winy. Kodeks cywilny przyjął w zasadzie drugie z tych rozwiązań. Wskazuje na to treść art. 472 k.c., z którego wynika, że z zastrzeżeniem odmiennych postanowień ustawy lub czynności prawnej dłużnik odpowiedzialny jest za niezachowanie należytej staranności.

W umowie strony także przyjęły opisaną wyżej zasadę – kary umowne zastrzeżono bowiem na wypadek niewykonania umowy z winy drugiej strony. Należało zatem rozstrzygnąć, czy pozwana ponosi winę za to, że do wykonania umowy w znacznej części nie doszło – albowiem samo niewykonanie umowy w całości (odbior ok. 100 ton pszenicy w miejsce umówionych 600 ton) pozostawało niesporne. Ustalając stan faktyczny w tym zakresie Sąd oparł się przede wszystkim o dokumenty utrwalone na piśmie – umowę, korespondencję pisemną i mailową stron. Dowody te nie budziły wątpliwości co do swej wiarygodności, strony także nie kwestionowały wiarygodności dokumentów przedstawianych przez przeciwnika procesowego. Sąd dał wiarę wszystkim przesłuchanym w sprawie osobom – gdyż ich zeznania korespondowały z dowodami na piśmie – z jednym wyjątkiem. Nie są wiarygodne zeznania J. R. (1) co do tego, że jeszcze przed upływem terminu na wykonanie umowy między powodem a pozwaną (30.08.2014 r.) pozwana była wielokrotnie wzywana do rozpoczęcia odbioru towaru. Pierwsze pismo w sprawie odbioru towaru datowane jest na wrzesień, zaś twierdzenia o tym, że wcześniej były ponaglenia telefoniczne, nie mogą być uznane za wiarygodne. Przeczy im korespondencja dotycząca wstrzymania wydawania zboża. Z korespondencji tej wynika, że w istocie przyczyną, dla której umowa z powodem nie została w znacznej części wykonana, były nie znajdujące pokrycia w rzeczywistości przekonania powoda i J. R. o kłopotach finansowych pozwanej, mających powodować opóźnienia w płatnościach. Tymczasem żadne takie opóźnienia nie występowały, co wynika z zeznań księgowej pozwanej i przedłożonego przez nią zestawienia, zawierającego daty wpływu faktur. Skoro umowa stron przewidywała płatności po 14 dniach od dostarczenia faktury, to powód, chcąc, wykazać, że pozwana dopuszczała się zwłoki w płatnościach i wobec tego istniały uzasadnione podstawy do wstrzymania się z wydawaniem towaru, powinien był przedstawić dowody na to, że pozwana istotnie opóźniała się z płatnościami. Tymczasem powód utożsamiał rozpoczęcie terminu płatności z wystawieniem faktury, co sprzeciwia się treści umowy, nadto przypisał pozwanej opóźnienia w płatnościach faktury, która nie pochodziła od niego. Dowodów na to, że faktury – czy to powoda, czy (...) P. lub J. R. – wpłynęły do pozwanej wcześniej, niż wynika to z zeznań księgowej pozwanej i przygotowanego przez nią zestawienia, strona powodowa nie przedstawiła. Nie można też uznać za wiarygodne zeznań J. R. co do przyczyn, dla których pozwana miałaby nie odbierać zboża, bo i w tej części zeznaniom przeczy utrwalona na piśmie i w mailach korespondencja stron, z której wynika bezspornie, że powód jednocześnie wzywał do wykonywania umowy (12.09.2014r.) i niemal w tym samym terminie (19.09.2014 r.) oświadczał, że nie wyda zboża z uwagi na opóźnienia w płatnościach (podczas gdy w stosunku do niego pozwana nie mogła mieć jeszcze żadnych opóźnień, skoro żaden towar nie został jeszcze odebrany). Nie mogą się ostać także wynikające z zeznań świadka J. R. zarzuty pod adresem pozwanej, że wykorzystwała ona okazję w postaci pojawienia się w zbożu szkodnika jako pretekst, by towaru nie odebrać, bo mogła go odebrać i zagazować na koszt powoda. Z umowy wynika bowiem, że pozwana miała prawo odebrać towar ze szkodnikiem i oczyścić go na koszt powoda, ale nie miała takiego obowiązku.

Strony były w sporze także co do tego, czy powód mógł dostarczyć pszenicę inną niż konsumpcyjna. W ocenie Sądu umowa stron wskazuje, że słuszna jest interpretacja umowy dokonana przez stronę powodową – skoro bowiem ustala się ceny także dla pszenicy paszowej, a w § 3 wskazuje się, że pozwana ma prawo do samodzielnego przekwalifikowania towaru z konsumpcyjnego na paszowy, to oznacza to, że dostarczenie pszenicy paszowej nie stanowiło wadliwego wykonania umowy. Tego, że pszenica odebrana od powoda nie spełniała nawet parametrów pszenicy paszowej, pozwana nie wykazała. W tym zakresie w ocenie Sądu jedynym właściwym dowodem mógł być dowód z opinii biegłego, jako że ustalenie jakości pszenicy wymaga wiadomości specjalnych. Niemniej jednak rozstrzygnięcie tego dylematu, jak również dotyczącego wykładni umowy, ma w sprawie drugorzędne znaczenie, jako że z maili wynika, iż pozwana do października 2014 r. czyniła zadość wezwaniom powoda o odbiór towaru: każdorazowo po wyznaczeniu przez powoda terminu do wykonania umowy niezwłocznie podstawiane były samochody po odbiór zboża. Mimo to odebrano tylko niewielką partię towaru, gdyż w przypadku części transportów powód odmówił wydania towaru (co dokumentują zeznania kierowców pozwanej i sporządzone przez nich notatki), a część zboża okazała się wadliwa (zawierała żywe szkodniki).

Nie można zgodzić się ze stroną powodową, że sam fakt niewykonania przez pozwaną umowy do 30.08.2014 r. uprawniał powoda do naliczenia kary umownej i że wyłącznie wykazanie przez pozwaną braku winy w okresie do 30.08.2014 r. zwalniałoby ją z odpowiedzialności.

Umowę stron należy uznać za umowę kontraktacji. Art. 613. § 1 k.c. stanowi, że przez umowę kontraktacji producent rolny zobowiązuje się wytworzyć i dostarczyć kontraktującemu oznaczoną ilość produktów rolnych określonego rodzaju, a kontraktujący zobowiązuje się te produkty odebrać w terminie umówionym, zapłacić umówioną cenę oraz spełnić określone świadczenie dodatkowe, jeżeli umowa lub przepisy szczególne przewidują obowiązek spełnienia takiego świadczenia.

Wprawdzie w umowie nie zastrzeżono tego wyraźnie, ale z zeznań świadków wynika bezspornie, że pszenica miała pochodzić z gospodarstwa rolnego powoda, co przesądza o uznaniu umowy za umowę kontraktacji. Wśród podstawowych zobowiązań kupującego w takiej umowie ustawa wymienia odbiór towaru w terminie umówionym.

Wobec tego, mimo niejednoznacznego brzmienia umowy (która nakłada na powoda obowiązek wydania towaru do 30.08., ale jednocześnie nie nakłada na pozwaną obowiązku odebrania towaru w tym samym terminie) należy z istoty umowy kontraktacji wyprowadzić wniosek, że termin wskazany w umowie był wiążący dla obu stron. Niedotrzymanie terminu przez pozwaną nie powoduje jednak automatycznego wygaśnięcia umowy. Pozwana jest wówczas w opóźnieniu lub zwłoce (w zależności od tego, czy ponosi, czy nie ponosi winy), ale umowa wiąże strony nadal. W niniejszej sprawie dodatkowo trzeba wskazać z jednej strony na brak dowodów na to, by przed 30.08.2014 r. powód zgłaszał pozwanej możliwość rozpoczęcia odbiorów, z drugiej zaś – na udowodniony zeznaniami J. W. (2) fakt, że to współpracujący z powodem J. R. (1) wstrzymał odbiory. Z kolei pisma stron wymieniane we wrześniu wskazują, że mimo upływu umownego terminu obie strony dążyły do wykonania umowy – powód wzywał do podstawienia samochodów, pozwana je podstawiała. Jeśli przy tym zważyć, że w ciągu 2 dni – 16 i 17 października 2014 r. od powoda odebrano 1/6 całej zakontraktowanej ilości (ok. 100 ton podczas gdy umowa opiewała na 600 ton), to uzasadnione staje się przypuszczenie, że gdyby nie działania powoda (odmowa wydawania towaru, z uwagi na nie znajdujące odzwierciedlenia w rzeczywistości przypuszczenia o złej sytuacji majątkowej pozwanej), to całość zboża mogła być odebrana w ciągu kilkunastu dni, jeszcze we wrześniu, wtedy zaś w zbożu nie załagłby się szkodnik, przyjmując za prawdziwe przyczyny jego pojawienia się podane przez J. R.. Z zeznań J. W. (1) i maili wynika wyraźnie, że po tym, jak powód wezwał pozwaną do wykonania umowy, pozwana dwukrotnie podstawiała pojazdy, jednak za pierwszym razem kierowcom w ogóle nie wydano towaru, powołując się na rzekome zaległości płatnicze, potem zaś nastąpiło „przerzucanie się” pismami przez prawników i dalsza zwłoka z odebraniem towaru. W istocie więc to zastrzeżenia co do wypłacalności pozwanej stały się rzeczywistą przyczyną tego, że do wykonania umowy nie doszło. Ponieważ zaś zastrzeżenia te okazały się nieuzasadnione, nie można przyjąć, iż pozwana ponosi winę za zaistniałą sytuację.

Z powyższych względów powództwo oddalono.

Wniosek o przesłuchanie powoda oddalono z uwagi na jego nieusprawiedliwione niestawiennictwo na ostatniej rozprawie.

O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c. i § 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.02.163.1349 z późn. zm.).

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)